

Tietoliikenne I (muuntokoulutettaville)

2 ov

Syksy 2002

Luennot

Liisa Marttinen

11/6/2002

1

581333-1 Tietoliikenne I (2 ov)

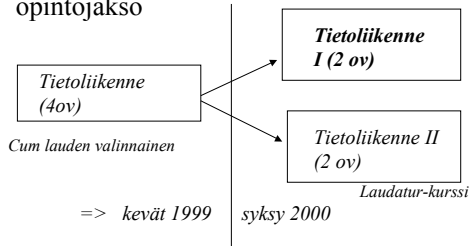
- Kohderyhmät:
 - eri alojen tulevat asiantuntijat
 - ◆ mm. ohjelmistojen suunnittelijat, järjestelmien suunnittelijat, multimedian kehittäjät, ...
 - "mitä jokaisen 'asiantuntijakäyttäjän' tulisi tietää tietoliikenteestä"
 - tietoliikenteeseen erikoistuvat
 - ◆ mm. tulevat tietoliikenne- ja verkonhallinta-asiantuntijat
 - "perustiedot, joita täydennetään muilla kursseilla"

11/6/2002

2

Kurssin asema

- Cum laude - oppimäärän pakollinen opintojakso

11/6/2002

3

Esitiedot

- ◆ kurssin Tietokoneen toiminta (2 ov)
(Tietokoneen toiminta (3 ov)) asiat syytä osata
- ◆ suositus Rinnakkaisohjelmistot (TK&KJ), Käyttöjärjestelmät I, ...
- ◆ Tili I on tarkoitettu toisen vuoden kevään kurssiksi!

11/6/2002

4

Kurssin sisältö

- Tietokoneverkoista ja Internetistä
- Sovelluskerros: HTTP, sähköposti, DNS
- Kuljetuskerros: TCP, UDP
- Verkkokerros: reititys, IP
- Linkkikerros ja lähiverkot

11/6/2002

5

Mitä siis käsitellään ja miten?

- tietoliikennejärjestelmät
 - Internet
- protokollat
 - 'Internet-protokollat'
- ongelmat ja ratkaisumenetelmät
- toimintaperiaatteet ja lainalaisuudet
- järjestelmän käyttäjän näkökulma!
 - Ei järjestelmien suunnittelijan

11/6/2002

6

Valitettavasti tietoliikenteessä käytetään hyvin runsaasti lyhenteitä:

LAN ATM ISDN WAN X.25 SAP ISO UTP
PPP ITU-T MAN AAL PCM NAK RFC SYN
FDDI IMAP ANSI TC ARP TDM SMTP TCP
REC CRC CDMA MIME W3C UTP FDM ISP
ACK FUNET SDH POTS NT2 FTP WDM
SONET OAM GSM PDU DNS HDLC ARQ
SLIP MAC ALOHA CSMA LLC MTU API
UDP IETF ADSL HFC NAP HTML RTT ...

11/6/2002

7

Kirjallisuutta

■ Oppikirja

- ◆ Kurose, J.F., Ross, K.W., Computer Networking, A Top-Down Approach Featuring the Internet, Addison-Wesley, (2 . Edition)
- ◆ Myös 1. Painos käy.
 - uusi, ajantasalla oleva, selkeä ja hyvin kirjoitettu
 - top-down
- ◆ kirjan alkuosa (luvut 1-5) käydään läpi melko tarkkaan.
- ◆ Kirja käytetään myös kursseilla Tietoliikenne II

■ Toinen vaihtoehto:

- ◆ Tanenbaum, A.S., Computer Networks, Third Edition, Prentice-Hall, 1996
 - hyvä kirja, mutta alkaa olla jo vanha;
 - UUSI 4. PAINOS tulossa / juuri tullut

11/6/2002

8

Muuta kirjallisuutta

- Halsall, Data Communications, Computer Networks and Open Systems, Addison-Wesley 1966 (4. painos)
- Peterson, Davie, Computer Networks : A Systems Approach, Morgan Kaufman 2000 (2nd edition)
- Stallings, Data and Computer Communications, Prentice Hall 1999 (6.painos)

11/6/2002

9

Lisää muuta kirjallisuutta

- Granlund, Tietoliikenne, Teknolit Oy 1999
- Gomer, Droms, Computer Networks and Internets, Prentice Hall, 1999
- Beyda, Data Communications From Basics to Broadband, Prentice Hall, 1999 (3. painos)
- Panko, Business Data Communications and networking, Prentice Hall, 2001 (3. Painos)

11/6/2002

10

Kurssin suoritus

■ Kurssi suoritetaan joko

- ◆ kurssikokeella ja harjoituksilla
 - kokeesta max 50 p
 - kokeesta saatava vähintään 25 pistettä
 - harjoituksista max 10 p
 - pisteet saa aktiivisella osallistumisella harjoituksiin
 - tehtävien tekeminen
 - tehtävien esittäminen
 - keskustelu, kommentointi harjoituksissa

tai

- ◆ erilliskokeella
 - kokeesta max 60 p, saatava vähintään 30 p

11/6/2002

11

Kurssin koe

◆ Kurssin koe

- **pe 13.12. klo 9-13 Auditorio**

◆ Tietoliikenne I:n erilliskokeet keväällä 2003 (alustavasti)

- pe 17.1. klo 14-18 AUDITORIO
- ti 15.4. klo 16-20 AUDITORIO

11/6/2002

12

Aktiivinen osallistuminen harjoituksiin

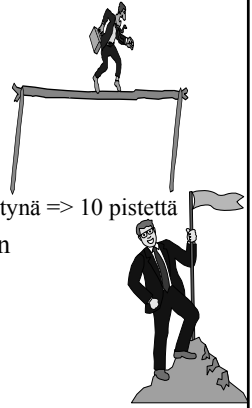
- mitä enemmän tekee harjoitustehtäviä, sitä enemmän harjoituspisteitä saa
 - ◆ max 10 pistettä
- mitä enemmän tekee harjoitustehtäviä ja mitä aktiivisemmin osallistuu harjoituksiin, sitä paremmin yleensä menestyy kokeessa!
- Kokeessa voidaan kysyä myös harjoitustehtäviin liittyvää
- ja usein kysytäänkin!

11/6/2002

Suorituspisteet

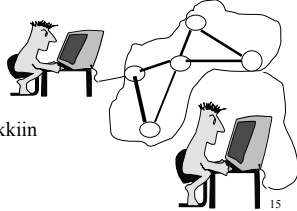
- Kokeesta max. 50
 - ◆ saatava vähintään 25 p
- Harjoituksista
 - ◆ maks. 10 pistettä
 - ◆ noin 90% tehtävistä tehtynä => 10 pistettä
- Yhteensä suorittamiseen vähintään 30 pistettä

11/6/2002

Hajautettu sovellus

- Asiakas-ohjelma ja palvelinohjelma
 - ◆ kommunikointia eri koneissa sijaitsevien osien (prosessien) välillä
- Etäkommunikointi (välissä esim. Internet-verkko)
 - ◆ sähköposti
 - ◆ tiedoston haku
 - ◆ WWW-samoilu
 - ◆ ohjelman etäsuoritus
 - ◆ laskun maksu verkkopankkiin
 - ◆ tilaus verkkokaupasta
 - ◆ ...

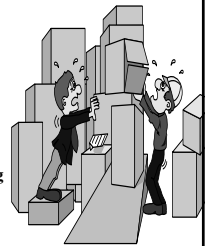

11/6/2002

15

Kurssin tavoitteet

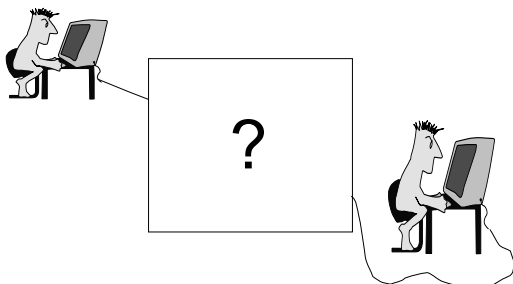
- ymmärtää mitä tapahtuu
 - ◆ mitä ongelmia on ja mitä ratkaisuja
 - ◆ "mitä hajautetun tai etäsovelluksen käyttäjän tulee tietää"
- Lisätietoja muilla kursseilla
 - ◆ Tietoliikenne II
 - ◆ Internet Protocols for Mobile Computing
 - ◆ ATM-tietoliikenne
 - ◆ Langaton tietoliikenne
 - ◆ Laajakaistaiset IP-verkot
 - ◆ Hajautetut järjestelmät
 - ◆ Tietoturva
- Toteutus: Verkkosovellusten toteuttaminen

11/6/2002

16

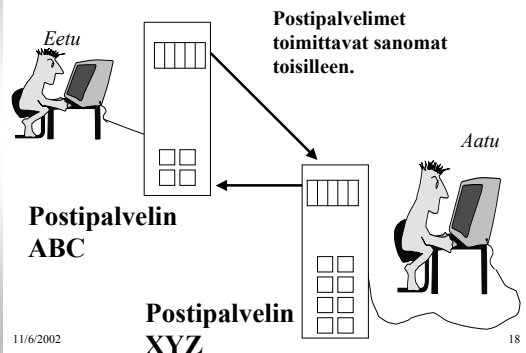
Miten sähköposti toimii?

11/6/2002

17

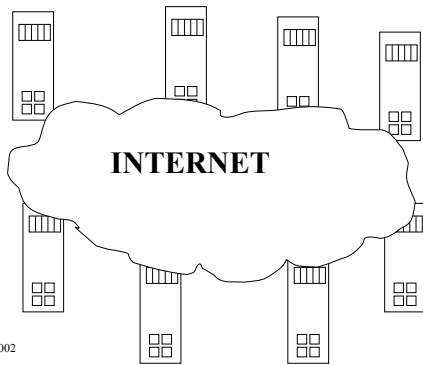
Miten sähköposti voisi toimia?

11/6/2002

18

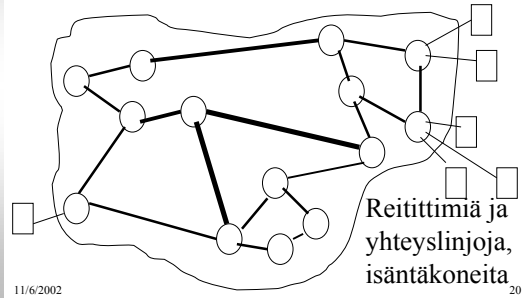
Postipalvelimet yhdistää Internet

11/6/2002

19

Internetissä on 128 miljoonaa konetta (2001 lokakuussa) ja arviolta 500 miljoonaa käyttäjää eri puolilla maailmaa.

11/6/2002

20

Tietoliikenneyhteys

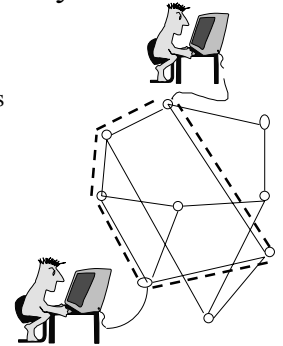
- tehtävänä viestinnän sanomien kuljetus
 - ⇒ esim. viestit postipalvelimien välillä
- oikeaan kohteeseen!
 - ⇒ vastaanottajalla osoite
- alkuperäisessä muodossa!
 - ◆ kaikki sanomat ja kukin yhtenä kappaleena
 - ◆ oikeassa järjestyksessä
- sovituissa ajassa?
- JOS EI ONNISTU... HAVAITSE HÄIRIÖ!
Korjaa virhe?

11/6/2002

21

Tietokoneverkko: Tietoliikenneyhteys

- Reititys
- Siirto linkin yli
 - ◆ tekninen toteutus
 - ◆ vuonvalvonta
- Häiriöt
 - ◆ havaitse häiriö
 - ◆ toivu häiriöstä
- Kanavointi (Multiplexing)

11/6/2002

22

Kurssin alustava sisältö

1. Tietokoneverkot ja Internet
2. Sovelluskerros
3. Kuljetuskerros
4. Verkkokerros
5. Siirtoyhteyshierarkia
6. Lähiverkot
7. Kertaus

11/6/2002

23